

Sedláci se obávají propadu příjmu peněz z EU a další devastace krajiny

V únoru letošního roku odstartovaly v rámci Evropské unie konzultace o podobě Společné zemědělské politiky EU po roce 2020 (SZP), která se má podle drtivé většiny členských zemí oproti současné podobě změnit ve prospěch menších a středních zemědělských podniků, nových technologií, adaptačních opatření na změnu klimatu a rozvoje venkova jako celku. Materiál s názvem "Hlavní teze ČR při vyjednávání SZP po roce 2020", který k tomu připravilo ministerstvo zemědělství a kterým se má zabývat Vláda ČR, ale podle názoru Asociace soukromého zemědělství ČR (ASZ) předpokládané změny SZP v zásadě ignoruje.

"Zemědělská politika současného vedení ministerstva zemědělství se stále více odchyluje od takzvaného evropského modelu zemědělství, který stojí na rodinných farmách, zatímco v ČR jsou rozhodujícími příjemci dotací velké zemědělské průmyslové podniky. Výsledkem je mimo jiné rostoucí riziko vodní eroze a následných negativních projevů sucha a povodní, neboť naše krajina nedokáže v potřebné míře zadržovat vodu. Je proto ve veřejném zájmu změnit nastavení zemědělských dotací tak, aby se stav naší krajiny zlepšoval, aby byly zachovány zdroje pitné vody a aby se zastavila devastace půdy jako základního výrobního prostředku zemědělců," říká předseda ASZ ČR Josef Stehlík.

Tímto směrem jde i SZP, a předpokládané změny po roce 2020 budou na obdobné priority ještě více zaměřeny, než dosud. Celá Evropa, až na ČR a Slovensko, navíc předpokládá a podporuje krácení dotací největším zemědělským průmyslovým podnikům, také proto, že zemědělský rozpočet bude mít odchodem Velké Británie z EU k dispozici méně peněz. Ministerstvo zemědělství ale tvrdošíjně krácení podpor průmyslovému zemědělství odmítá, což podle všeho povede k neschopnosti ČR čerpat podpory z EU v těch případech, kdy žadatelé o dotace nesplní podmínky pro příjemce podpor z titulu své přílišné velikosti. ČR tak může přijít při předpokládaném nižším rozpočtu EU na zemědělství ještě o víc, než na co by měla při uplatňování evropského modelu zemědělství nárok. Naše zemědělství, které je bohužel na dotacích z EU závislé mnohem více, než většina evropských zemí, vinou toho nevyčerpá miliardy korun, které by bylo možné využít například ve prospěch krajiny a venkova, k potřebné generační výměně v českém zemědělství a především pro rozvoj malých a středních podniků na bázi rodinných farem. S aktualizovanými prioritami SZP přitom korespondují dlouhodobé požadavky ASZ ČR, které ministerstvo zemědělství zatím nevyslyšelo. Jedná se například o zavedení schéma pro malé farmy, tzv. redistributivní platby (platby na první hektary), výraznější degresivity a také zastropování přímých plateb při současném sledování propojenosti podniků.

"Zásadním rozdílem v hospodaření rodinných farem oproti průmyslovým podnikům je vztah k místu, ve kterém hospodaří, a proto se také chovají k přírodě a krajině zodpovědněji. Právě proto je podpora rodinných farem veřejným zájmem celé společnosti, a nejde tak primárně o "souboj malých a velkých", jak se problém často prezentuje," upozorňuje tajemník ASZ ČR Jaroslav Šebek.

Nastavení dotací a priorit má přímý dopad na celý venkov a fakticky rozhoduje o budoucí podobě naší krajiny. Její stav je třeba zlepšit, což dnes vnímají úplně všichni odborníci i laická veřejnost. Pozice, kterou hájí v diskusích o budoucí podobě SZP ministerstvo zemědělství a kterou mu má posvětit Vláda ČR, ale stav krajiny ani strukturu našeho zemědělství nezlepší. Hlavní prioritou ministerstva v materiálu pro vládu je totiž zachovat současný (nevyhovující) stav.